

MEMORIU DE ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

Andreea Teliban

Școala Doctorală Litere

Universitatea din București

Interesul pentru cercetarea arhivelor și, în mod special, pentru zonele periferice ale literaturii, precum scrierile ocazionale, jurnalele sau corespondența, datează dinaintea începerii stagiului doctoral în 2016. În perioada doctoranturii am continuat și aprofundat cercetările mai vechi, dar am și inițiat unele noi, scrutând numeroase fonduri de manuscrise din arhivele publice, în primul rând din colecțiile Bibliotecii Academiei Române din București, cea mai ofertantă instituție de profil, dar și documente de la Arhivele Naționale ale României, Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” sau Biblioteca Națională a României.

Odată cu angajarea în 2019, prin concurs, ca asistent de cercetare științifică la Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” al Academiei Române, mi s-a înlesnit accesul la o arhivă mai greu accesibilă. Aici am putut descoperi documente esențiale pentru înțelegerea a ceea ce voi numi *literatură privată*. Totodată, ca membră a Departamentului Cronologia vieții literare românești, am continuat o mai veche direcție de cercetare: publicistica literară și culturală postbelică. Astfel, am parcurs și conspectat zeci de periodice, reconstituind, prin decupaje de presă și informații sintetizate, atmosfera cultural-literară a epocii postbelice. Din această documentare a echipei departamentale a rezultat o serie de volume colective de specialitate, gândite ca instrument de lucru pentru cercetători. Cele zece tomuri din *Cronologia vieții literare românești*, cuprinzând intervalul 1970-1979, la care sunt coautoare, au fost distinse de Academia Română cu Premiul „Bogdan Petriceicu Hasdeu” (2022).

Explorarea presei postbelice va sta la baza unui alt proiect de cercetare, desfășurat, de asemenea, în colaborare: cel al întocmirii unei ediții de *Opere* Leonid Dimov, prima care a avut în vedere publicistica poetului oniric.

Din 2021, ca asistent de cercetare științifică la Departamentul Ediții al Institutului de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, am cercetat opera lui Mircea Eliade, inclusiv manuscrise ale acestuia, unele inedite, aflate în fondurile Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I” și ale Bibliotecii Academiei Române, participând la elaborarea ediției științifice de *Opere* Mircea Eliade. Am descoperit și îngrijit capitole necunoscute din laboratorul de creație al *Romanului adolescentului miop*, care au fost restituite în primul volum al seriei de *Opere*,

distinse, în 2024, cu Premiul „Perpessicius” pentru ediții critice acordat de Muzeul Național al Literaturii Române din București.

Colaborarea cu Muzeul Național al Literaturii Române din București, în vederea redactării unor articole din viitorul *Dicționar multidiscplinar de termeni și concepte*, coordonat de acad. Mircea Martin, s-a sprijinit inclusiv pe apropierea variatelor metodologii și teme extraliterare. Între 2019 și 2020 am fost membră în colectivul de redacție al revistei *Caiete critice*, editate sub egida Academiei Române și indexate în două baze de date internaționale.

Angajată, din 2023, la Muzeul Național al Literaturii Române din București, am observat cum cercetarea poate lua și forme expoziționale, documentările subsemnatei din arhiva instituției stând la baza mai multor expoziții consacrate scriitorilor. De asemenea, manuscrise din patrimoniul Muzeului Național al Literaturii Române au completat, în chip firesc, corpul tezei. Aici am aflat una dintre cele mai spectaculoase culegeri manuscrise, precum și jurnale, despre care am scris pe larg în lucrare.

Pe durata cercetării doctorale, am căutat să desfășor o activitate publicistică susținută, de restituire a unor manuscrise inedite, unele parte din teză, altele rezultat al documentărilor individuale, independente de tema lucrării. Am publicat astfel peste 30 de studii de istorie literară în care discut documente și episoade necunoscute în istoriografia literară românească. Textele nu au rămas fără ecou, făcându-se referire la ele în volume, în reviste de specialitate sau în mediul online.

În 2024 am îngrijit și publicat o nouă ediție, reparatorie, a volumului *Catastihul amorului. La gura sobei*, ediție escortată de studiu introductiv și aparat de note și comentarii. Omologat până atunci în dicționare, istorii literare sau studii monografice drept primul metaroman românesc, prima metaficțiune, primul antiroman sau precursor camilpetrescian, am demonstrat că volumul *Catastihul amorului. La gura sobei* nu este altceva decât o traducere localizată a două romane franțuzești. Această descoperire rescrie indirect o secvență din istoria literară a începuturilor romanului românesc.